

Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017

2017 dccc 2

RHAN 5

RHOI TWLL MEWN RHAN BERSONOL O'R CORFF

Gorfodi

97 Camau gorfodi gan awdurdodau lleol

- (1) Caiff awdurdod lleol—
 - (a) dwyn erlyniadau mewn cysylltiad â throeddau yn ei ardal o dan adran 95;
 - (b) ymchwilio i gwynion mewn cysylltiad â throeddau honedig yn ei ardal o dan adran 95;
 - (c) cymryd unrhyw gamau eraill gyda golwg ar ostwng nifer y troeddau sy'n digwydd o dan adran 95 yn ei ardal.
- (2) Rhaid i awdurdod lleol—
 - (a) ystyried, o leiaf unwaith ym mhob cyfnod o ddeuddeng mis, i ba raddau y mae'n briodol i'r awdurdod gynnal yn ei ardal raglen o gamau gorfodi mewn perthynas ag adran 95, a
 - (b) i'r graddau y mae'n ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny, gynnal rhaglen o'r fath.
- (3) At ddibenion is-adran (2), mae rhaglen o gamau gorfodi mewn perthynas ag adran 95 yn rhaglen sy'n golygu cymryd pob un neu unrhyw un neu ragor o'r camau y cyfeirir atynt yn is-adran (1).
- (4) At ddiben arfer ei swyddogaethau o dan is-adran (2), rhaid i awdurdod lleol gynnal unrhyw ymgyngoriad y mae'n ystyried ei fod yn briodol â phrif swyddog yr heddlu ar gyfer ardal heddlu y mae unrhyw ran ohoni yn dod o fewn ardal yr awdurdod lleol.

Gwybodaeth Cychwyn

II A. 97 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017, Croes Bennawd: Gorfodi yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

12 [A. 97](#) mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

98 Swyddogion awdurdodedig

Mae cyfeiriadau yn y Rhan hon at swyddog awdurdodedig yn gyfeiriadau at unrhyw berson (pa un a yw'n swyddog i'r awdurdod lleol ai peidio) sydd wedi ei awdurdodi gan awdurdod lleol at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 [A. 98](#) ddim mewn grym ar y Cysyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)

I4 [A. 98](#) mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

99 Pwerau mynediad

- (1) Caiff cwnstabl neu swyddog awdurdodedig fynd i mewn i fangre ar unrhyw adeg resymol—
 - (a) os oes gan y cwnstabl neu'r swyddog awdurdodedig seiliau rhesymol dros gredu bod trosedd o dan adran 95 wedi ei chyflawni, a
 - (b) os yw'r cwnstabl neu'r swyddog awdurdodedig yn ystyried ei bod yn angenrheidiol mynd i mewn i'r fangre at ddiben canfod a yw trosedd o'r fath wedi ei chyflawni.
- (2) Ond nid yw hyn yn gymwys mewn perthynas â mangre a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf fel annedd.
- (3) Ni chaiff person y cyfeirir ato yn is-adran (1) fynd i mewn i fangre drwy rym o dan yr adran hon.
- (4) Rhaid i swyddog awdurdodedig, os gofynnir iddo wneud hynny, ddangos tystiolaeth o'r awdurdodiad y cyfeirir ato yn adran 98 cyn mynd i mewn i fangre o dan yr adran hon.
- (5) Yn yr adran hon ac yn adrannau 100 i 103, mae "mangre" yn cynnwys unrhyw fan ac unrhyw gerbyd (ac eithrio awyren neu hofrenfad), stondin neu strwythur symudol.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 [A. 99](#) ddim mewn grym ar y Cysyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)

I6 [A. 99](#) mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

100 Gwarant i fynd i mewn i annedd

- (1) Caiff ynad heddwch arfer y pŵer yn is-adran (2) mewn perthynas â mangre yng Nghymru a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf fel annedd os yw wedi ei fodloni ar sail gwybodaeth ysgrifenedig ar lw—
 - (a) bod seiliau rhesymol dros gredu bod trosedd o dan adran 95 wedi ei chyflawni, a
 - (b) ei bod yn angenrheidiol mynd i mewn i'r fangre at ddiben canfod a yw trosedd o'r fath wedi ei chyflawni.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017, Croes Bennawd: Gorfodi yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (2) Caiff yr ynad ddyroddi gwarant sy'n awdurdodi cwnstabl neu swyddog awdurdodedig i fynd i mewn i'r fangre, drwy rym os oes angen.
- (3) Mae'r warant yn parhau mewn grym tan ddiwedd y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y'i dyroddwyd.

Gwybodaeth Cychwyn

- I7** A. 100 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)
I8 A. 100 mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

101 Gwarant i fynd i mewn i fangroedd eraill

- (1) Caiff ynad heddwch arfer y pŵer yn is-adran (2) mewn perthynas â mangre yng Nghymru ac eithrio mangre a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf fel annedd os yw wedi ei fodloni ar sail gwybodaeth ysgrifenedig ar lw—
 - (a) bod seiliau rhesymol dros gredu bod trosedd o dan adran 95 wedi ei chyflawni,
 - (b) ei bod yn angenrheidiol mynd i mewn i'r fangre at ddiben canfod a yw trosedd o'r fath wedi ei chyflawni, ac
 - (c) bod gofyniad a nodir yn un neu ragor o is-adrannau (3) i (6) wedi ei fodloni.
- (2) Caiff yr ynad ddyroddi gwarant sy'n awdurdodi cwnstabl neu swyddog awdurdodedig i fynd i mewn i'r fangre, drwy rym os oes angen.
- (3) Y gofyniad yw—
 - (a) bod gofyn am fynd i mewn i'r fangre wedi ei wrthod neu'n debygol o gael ei wrthod, a
 - (b) bod hysbysiad o fwriad i wneud cais am warant o dan yr adran hon wedi ei roi i'r meddiannydd neu berson yr ymddengys yn rhesymol i'r ynad heddwch ei fod yn ymwneud â rheoli'r fangre.
- (4) Y gofyniad yw bod gofyn am fynd i mewn i'r fangre, neu roi hysbysiad o fwriad i wneud cais am warant o dan yr adran hon, yn debygol o danseilio diben y mynediad.
- (5) Y gofyniad yw nad yw'r fangre wedi ei meddiannu.
- (6) Y gofyniad yw—
 - (a) bod meddiannydd y fangre yn absennol dros dro, a
 - (b) bod aros i'r meddiannydd ddychwelyd yn debygol o danseilio diben y mynediad.
- (7) Mae'r warant yn parhau mewn grym tan ddiwedd y cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y'i dyroddwyd.

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** A. 101 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)
I10 A. 101 mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017, Croes Bennawd: Gorfodi yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

102 Darpariaeth atodol ynghylch pwerau mynediad

- (1) Caiff person sy'n mynd i mewn i fangre yn rhinwedd adran 99, neu yn rhinwedd gwarant o dan adran 100 neu 101, fynd ag unrhyw bersonau eraill ac unrhyw gyfarpar y mae'r person yn ystyried eu bod yn briodol.
- (2) Os yw meddiannydd mangre y mae person wedi ei awdurdodi i fynd i mewn iddi drwy warant o dan adran 100 neu 101 yn bresennol ar yr adeg y mae'r person yn ceisio gweithredu'r warant—
 - (a) rhaid rhoi enw'r person i'r meddiannydd;
 - (b) os nad yw'n gwnstabl mewn lifrai, rhaid i'r person gyflwyno i'r meddiannydd dystiolaeth ddogfennol bod y person yn gwnstabl neu'n swyddog awdurdodedig;
 - (c) rhaid i'r person gyflwyno'r warant i'r meddiannydd;
 - (d) rhaid i'r person gyflenwi copi ohoni i'r meddiannydd.
- (3) Os nad yw mangre y mae person wedi ei awdurdodi i fynd i mewn iddi drwy warant o dan adran 100 neu 101 wedi ei meddiannu, neu os yw'r meddiannydd yn absennol dros dro, yna wrth adael y fangre rhaid i'r person ei gadael wedi ei diogelu yr un mor effeithiol rhag mynediad anawdurdodedig ag yr oedd pan aeth y person iddi.

Gwybodaeth Cychwyn

- I11** A. 102 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)
I12 A. 102 mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

103 Pwerau arolygu etc.

- (1) Caiff cwnstabl neu swyddog awdurdodedig sy'n mynd i mewn i fangre o dan adran 99, neu yn rhinwedd gwarant o dan adran 100 neu 101, wneud unrhyw un neu ragor o'r canlynol os yw'r cwnstabl neu'r swyddog awdurdodedig yn ystyried ei bod yn angenrheidiol at ddiben canfod a yw trosedd o dan adran 95 wedi ei chyflawni—
 - (a) cynnal arolygiadau ac archwiliadau yn y fangre;
 - (b) ei gwneud yn ofynnol cyflwyno unrhyw beth yn y fangre, ei arolygu, a chymryd a chadw samplau ohono neu echdynion ohono;
 - (c) cymryd meddiant o unrhyw beth yn y fangre, a'i gadw am gyhyd ag y mae'r cwnstabl neu'r swyddog awdurdodedig yn ystyried ei bod yn angenrheidiol at y diben hwnnw;
 - (d) ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson roi gwybodaeth, neu ddarparu cyfleusterau a chymorth mewn cysylltiad â materion sydd o fewn rheolaeth y person.
- (2) Os yw cwnstabl neu swyddog awdurdodedig, yn rhinwedd is-adran (1)(c), yn cymryd u unrhyw beth o'r fangre, rhaid i'r cwnstabl neu'r swyddog awdurdodedig adael yn y fangre y cafodd ei gymryd ohoni ddatganiad—
 - (a) sy'n rhoi manylion yr hyn sydd wedi ei gymryd ac sy'n datgan bod y cwnstabl neu'r swyddog wedi cymryd meddiant ohono, a
 - (b) sy'n nodi'r person y caniateir gofyn iddo i'r eiddo gael ei ddychwelyd.
- (3) Mae'r pwerau a roddir gan yr adran hon yn cynnwys y pŵer—
 - (a) i gofio dogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre;

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017, Croes Bennawd: Gorfodi yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (b) i osod gofynion o ran sut y darperir dogfennau (a gaiff gynnwys gofynion i ddarparu copïau darllenadwy o ddogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre ac a gedwir yn electronig).
- (4) At y diben hwn, mae “dogfennau” yn cynnwys gwybodaeth sydd wedi ei chofnodi ar unrhyw ffurf; ac mae cyfeiriadau at ddogfennau y deuir o hyd iddynt yn y fangre yn cynnwys—
- (a) dogfennau a gedwir ar gyfrifiaduron neu ddyfeisiau electronig eraill yn y fangre, a
- (b) dogfennau a gedwir yn rhywle arall ac y gellir cael mynediad iddynt drwy gyfrifiaduron neu ddyfeisiau electronig eraill yn y fangre.
- (5) Nid yw'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i berson ateb unrhyw gwestiwn neu gyflwyno unrhyw ddogfen y byddai hawl gan y person i wrthod ei ateb neu wrthod ei chyflwyno mewn achos mewn llys yng Nghymru a Lloegr neu at ddibenion achos o'r fath.

Gwybodaeth Cychwyn

I13 A. 103 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)

I14 [A. 103](#) mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

104 Rhwystro etc. cwnstabl neu swyddog

- (1) Mae unrhyw berson sy'n rhwystro'n fwiadol gwnstabl neu swyddog awdurdodedig sy'n arfer swyddogaethau o dan adrannau 99 i 103 yn cyflawni trosedd.
- (2) Mae unrhyw berson sydd, heb achos rhesymol, yn methu—
- (a) â darparu i gwnstabl neu swyddog awdurdodedig gyfleusterau y mae'n rhesymol i'r cwnstabl neu'r swyddog awdurdodedig ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu darparu at ddiben gofyniad o dan adran 103(1), neu
- (b) â chydymffurfio â gofyniad o dan adran 103(1)(b) neu (d), yn cyflawni trosedd.
- (3) Mae person sy'n euog o drosedd o dan yr adran hon yn agored ar euogfarn ddiannod i ddirwy nad yw'n uwch na lefel 3 ar y raddfa safonol.
- (4) Mae'r adran hon yn ddarostyngedig i adran 103(5).

Gwybodaeth Cychwyn

I15 A. 104 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)

I16 [A. 104](#) mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

105 Pŵer i wneud pryniannau prawf

Caiff swyddog awdurdodedig wneud unrhyw bryniannau a threfniadau, a sicrhau y darperir unrhyw wasanaethau, y mae'r swyddog yn ystyried eu bod yn angenrheidiol at ddiben arfer swyddogaethau'r awdurdod lleol o dan y Rhan hon neu yn rhinwedd y Rhan hon.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017, Croes Bennawd: Gorfodi yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

Gwybodaeth Cychwyn

I17 A. 105 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)

I18 A. 105 mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

106 Eiddo a gedwir: apelau

- (1) Caiff person (“P”) a chanddo fuddiant mewn unrhyw beth yr eir ymaith ag ef o dan adran 103(1)(c) (“eiddo a gedwir”) wneud cais drwy gŵyn i unrhyw lys ynadon am orchymyn sy’n ei gwneud yn ofynnol iddo gael ei ryddhau, naill ai i P neu i berson arall.
- (2) Os yw’r llys, ar gais o dan yr adran hon, wedi ei fodloni nad yw’n angenrheidiol parhau i gadw’r eiddo a gedwir at ddiben canfod a yw trosedd o dan adran 95 wedi ei chyflawni, caiff wneud gorchymyn sy’n ei gwneud yn ofynnol i’r eiddo a gedwir gael ei ryddhau.
- (3) Caiff gorchymyn o dan yr adran hon gynnwys pa ddarpariaeth bynnag y mae’r llys yn meddwl ei bod yn briodol er mwyn gohirio ei ddwyn i rym wrth aros i apêl (gan gynnwys cais o dan adran 111 o [Ddeddf Llysoedd Ynadon 1980 \(p.43\)](#)) gael ei gwneud a dyfarnu arni.
- (4) Os yw’r llys yn gohirio gwrandawriad cais o dan yr adran hon, caiff wneud gorchymyn mewn cysylltiad â’r eiddo a gedwir sy’n para tan wrandawriad terfynol y cais neu hyd nes y gwneir unrhyw orchymyn pellach, os yw’n ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny.
- (5) Nid oes dim byd yn yr adran hon sy’n effeithio ar unrhyw bŵer arall sydd gan y llys i wneud gorchymyn mewn cysylltiad â’r eiddo a gedwir, gan gynnwys unrhyw bŵer i wneud gorchymyn o dan adran 1 o [Ddeddf yr Heddlu \(Eiddo\) 1897 \(p.30\)](#) (pŵer i wneud gorchymynion mewn cysylltiad ag eiddo sydd ym meddiant yr heddlu).

Gwybodaeth Cychwyn

I19 A. 106 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)

I20 A. 106 mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

107 Eiddo a gyfeddir: digolledu

- (1) Caiff person (“P”) a chanddo fuddiant mewn unrhyw beth y mae swyddog awdurdodedig neu gwnstabl (“swyddog gorfodi”) wedi cymryd meddiant ohono o dan adran 103(1)(c) (“eiddo a gyfeddir”) wneud cais drwy gŵyn i unrhyw lys ynadon i gael ei ddigolledu.
- (2) Mae is-adran (3) yn gymwys os yw’r llys, ar gais o dan yr adran hon, wedi ei fodloni—
 - (a) bod P wedi dioddef colled neu ddifrod oherwydd bod y swyddog gorfodi wedi cymryd meddiant o’r eiddo a gyfeddir, neu ei gadw, o dan amgylchiadau pan nad oedd yn angenrheidiol gwneud hynny at ddiben canfod a oedd trosedd o dan adran 95 wedi ei chyflawni, a
 - (b) na ellir priodoli’r golled neu’r difrod i esgeulustod neu ddiffyg P.
- (3) Caiff y llys orchymyn i P gael ei ddigolledu—

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017, Croes Bennawd: Gorfodi yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (a) pan fo'r swyddog gorfodi yn swyddog awdurdodedig i awdurdod lleol, gan yr awdurdod lleol, neu
 - (b) pan fo'r swyddog gorfodi yn gwnstabl, gan brif gwnstabl yr heddlu y mae'r cwnstabl yn aelod ohono.
- (4) Mae'r cyfeiriad yn is-adran (3) at "heddlu" yn gyfeiriad at heddlu ar gyfer ardal sy'n ardal heddlu at ddibenion adran 1 o [Ddeddf yr Heddlu 1996 \(p.16\)](#).

Gwybodaeth Cychwyn

I21 A. 107 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 126\(2\)](#)

I22 A. 107 mewn grym ar 1.2.2018 gan [O.S. 2018/1](#), [ergl. 2\(a\)](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017, Croes Bennawd: Gorfodi yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 29 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau.

[View outstanding changes](#)

Changes and effects yet to be applied to :

- specified provision(s) amendment to earlier commencing S.I. 2017/949, art. 3 by [S.I. 2017/967 art. 2](#)